TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

KORUNMA ÖNLEMLERİ

İTHALAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KORUNMA ÖNLEMLERİ VE GÖZETİM DAİRESİ

SUNUM PLANI:

BÖLÜM 1: TİCARET POLİTİKASI SAVUNMA ARAÇLARI

BÖLÜM 2: KORUNMA ÖNLEMLERİ

BÖLÜM 3: ÜLKEMİZİN KORUNMA ÖNLEMİ UYGULAMALARI

BÖLÜM 4: İKİLİ KORUNMA ÖNLEMLERİ

BÖLÜM 5: KORUNMA ÖNLEMİ İSTATİSTİKLERİ

BÖLÜM 6: YARARLI LİNKLER

BÖLÜM 1:

TİCARET POLİTİKASI SAVUNMA ARAÇLARI

TİCARET POLİTİKASI SAVUNMA ARAÇLARININ DTÖ'DEKİ YERİ VE EKONOMİK MANTIĞI

- DTÖ sisteminin ana öğeleri olan:
  - ✓ Ticaretin önündeki engellerin kaldırılması (Serbest Ticaret)
  - ✓ Öngörülebilirlik (Bağlı oranlar-Bound Rates)
  - ✓ En çok kayrılan ülke kuralı (MFN-Most Favoured Nations)

  ilkelerine istisna

- DTÖ Sisteminde Ticaret Politikası Önlemlerinin Ekonomik Mantığı:
  Serbest ticaret ilkesinden kaçış kuralları

- GATT Madde XIX: Escape Clause: DTÖ üyesi ülkelere artan ithalattan kaynaklanan ve öngörülmeyen gelişmeler sonucunda rekabete karşı yerli üretim dalını korumak için «şartlı ve geçici koruma» mekanizmaları

TİCARET POLİTİKASI SAVUNMA ARAÇLARI

İthalatta uygulanan vergiler

- Gümrük vergisi ayarlamaları
- Dahili vergi düzenlemeleri

Ticaret Politikası Savunma Araçları (TPSA-Trade Remedies): Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) ilgili Anlaşmalarında ve İthalat Rejimi Kararı'nda adı geçen iç mevzuatta yer alan, benzer veya doğrudan rakip mallar üreten yerli üreticilerin ithalattan (ciddi/maddi) zarar görmesinin önüne geçmek amacıyla başvurulan

- Dampinge karşı önlemler & sübvansiyona karşı önlemler
- Önlemlerin Etkisiz Kılınması (ÖEK) önlemleri
- Korunma önlemleri

Dampinge karşı önlem: İthalattan kaynaklanan haksız rekabeti önlemek ve adil ticareti sağlamak üzere **şartlı ve geçici koruma sağlamak**

Korunma Önlemleri: Haksız rekabet söz konusu değilken ve adil ticaret seyri söz konusuyken ani, keskin ve yakın zamanda gerçekleşen ithalat artışına karşı yerli üretim dalının çıkarlarını savunmak üzere **şartlı ve geçici koruma sağlamak**

DAMPİNGE KARŞI ÖNLEM VS. KORUNMA ÖNLEMİ

Dampinge Karşı Önlem

- İthalatta haksız rekabet durumu
- Ülke ve firma spesifik uygulanabilme
- İthalat artışının, dampingin ve bunu izleyen maddi zarar/zarar tehdidinin ve ikisi arasındaki nedensellik bağının gerekliliği
- Uygulama süreleri (5 yıl…)

Korunma Önlemi

- Haklı (adil) rekabet hali
- DTÖ üyesi ülkelere karşı ayrım yapılmaksızın uygulama zorunluluğu (DTÖ üyesi olmayan ülkelere karşı ise spesifik önlem alınabilmesi)
- İthalat artışının, ciddi zarar/zarar tehdidinin ve nedensellik bağının gerekliliği (zarar eşiğinin dampinge göre daha yüksek olması)
- Uygulama süresi (maksimum 8+2 yıl)
- Misilleme imkanı

BÖLÜM 2:

KORUNMA ÖNLEMLERİ

KORUNMA ÖNLEMİ

- Bir malın benzer veya doğrudan rakip mallar üreten yerli üreticiler üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi oluşturacak şekilde artan miktar ve şartlarda ithal edilmesi halinde, bu zarar veya zarar tehdidini ortadan kaldırmak üzere söz konusu zarar veya zarar tehdidiyle sınırlı kalmak üzere,

- DTÖ üyesi tüm ülkelere karşı, (DTÖ üyesi olmayan ülkelere ülke spesifik önlem uygulanabilir)

- Maksimum 4 yıl (uzatılmadıkça), uygulamanın 1. yılından sonra liberalize edilerek uygulanan (3 yıldan uzun uygulamalarda uygulamadan olumsuz etkilenen ülkenin karşı önlem alma hakkı doğuran)

- Gümrük vergisinde artış, ek mali mükellefiyet, miktar/değer kısıtlaması (kota), tarife kontenjanı veya bunların birleşimi şeklinde uygulanabilen ticaret politikası savunma aracıdır.

- GYÜ üyeler için bazı farklılıklar barındırır. (süre/muafiyet/yeniden uygulama şartı v.b)

- Herhangi bir taviz/yükümlüğü askıya almayan, değiştirmeyen ya da kaldırmayan önlemler Anlaşma'nın 1. Mad çerçevesinde bir korunma önlemi değildir.

KORUNMA ÖNLEMLERİ MEVZUATI

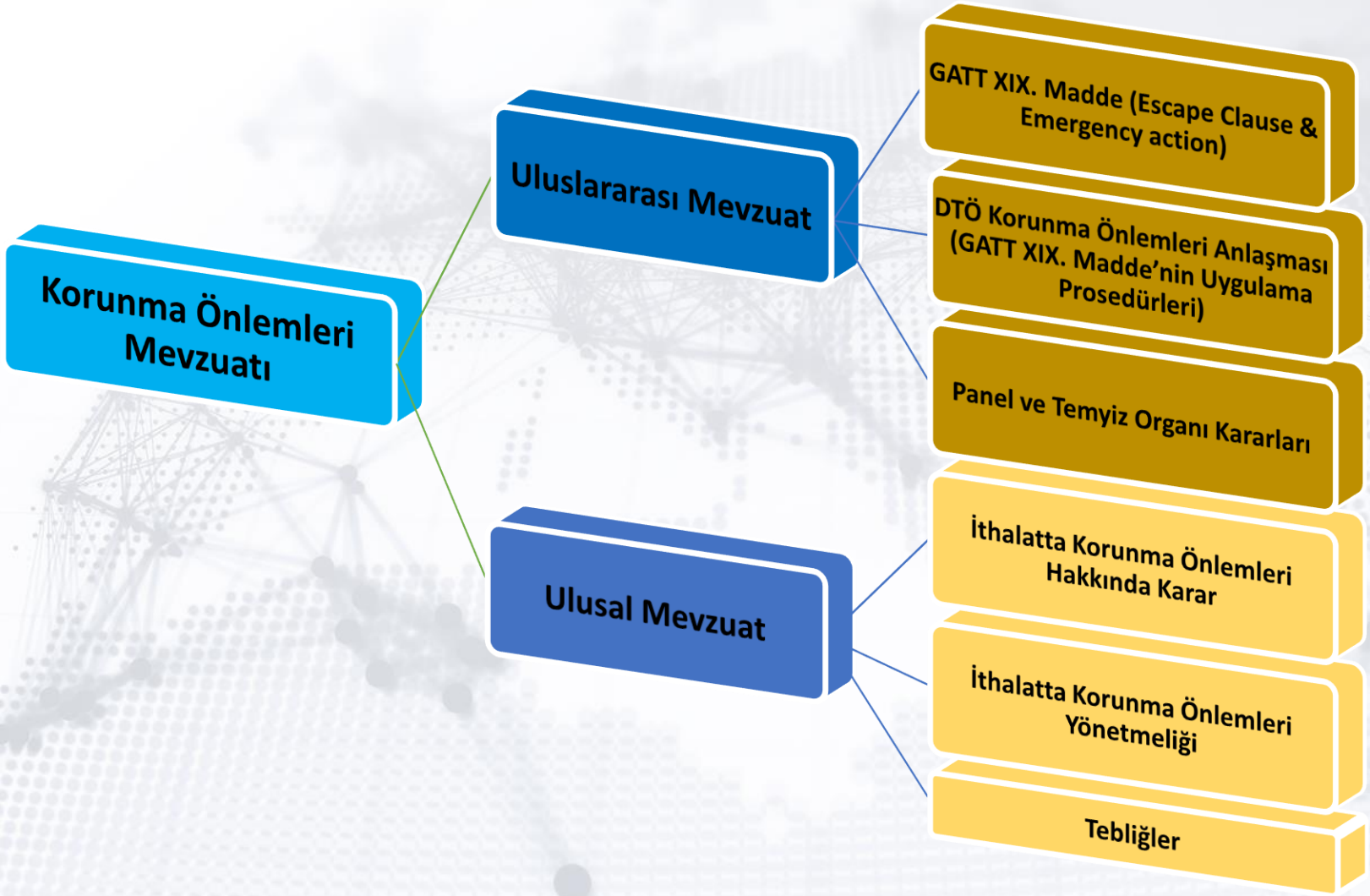

DTÖ KORUNMA ÖNLEMLERİ ANLAŞMASI

- Önsöz
- Madde 1: Genel Hüküm
- Madde 2: Şartlar
- Madde 3: Soruşturma
- Madde 4: Ciddi Zararın veya Ciddi Zarar Tehdidinin Tespiti
- Madde 5: Korunma Önlemlerinin Uygulanması
- Madde 6: Geçici Korunma Önlemleri
- Madde 7: Korunma Önlemlerinin Süresi ve Gözden Geçirilmesi
- Madde 8: Tavizler ve Diğer Yükümlülüklerin Seviyesi
- Madde 9: Gelişme Yolundaki Üye Ülkeler
- Madde 10: Önceden Mevcut XIX. Madde Önlemleri
- Madde 11: Bazı Tedbirlerin Yasaklanması ve Kaldırılması
- Madde 12: Bildirim ve İstişare
- Madde 13: Denetleme (TPRM-Trade Policy Review Mechanism)
- Madde 14: Anlaşmazlıkların Halli Merkanizması

ULUSAL MEVZUAT

İthalatta Gözetim ve Korunma Önlemleri ile Kota İdaresi ve Tarife Kontenjanı Hakkında Karar (95/6814)

İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Karar (2004/7305)

İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (2007)

Anlaşma'da Yer Almayan Düzenlemeler:

- Kamu Yararı Vurgusu
- Önlemlerin Geçici Niteliği
- İthalat Genel Müdürlüğünün yetkileri
- İthalatta Korunma Önlemlerini Değerlendirme Kurulu üyeleri ve görevleri
- KÖ ve GKÖ şekilleri/ iade edilmesi
- Tebliğler/RG'de yayım

TEMEL KAVRAMLAR

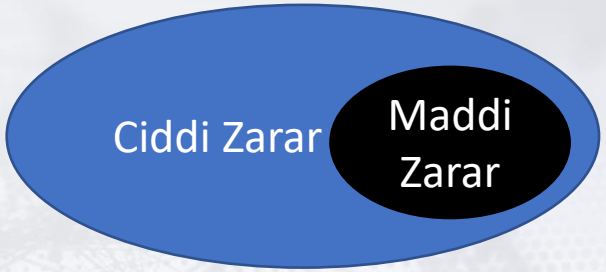

- **İthalat artışı**
  - ✓ Mutlak artış
  - ✓ Nisbi artış
- **Ciddi zarar :** Yerli üreticilerin durumunda belirgin ve genel bir bozulma
- **Ciddi zarar tehdidi :** Yakın bir gelecekte ortaya çıkması açık olan ciddi zarar (İddia ya da olasılığa dayanamaz.)
- **Yerli üretici:** Üye ülke topraklarında benzer veya doğrudan rakip ürün üretiminin önemli bir kısmını gerçekleştiren yerli üreticiler

TEMEL KAVRAMLAR

- **Benzer veya doğrudan rakip mal**
- **Ülke yararı** (public interest)
- **Öngörülmeyen gelişme (unforeseen development):** Korunma önlemi alınmasını gerektirecek, yerli üretim dalını olumsuz etkileyecek ve/ya ithalat artışına neden olabilecek beklenmeyen ekonomik gelişmelerin ortaya çıkması (ekonomik kriz, yatırımlardaki değişmeler, uluslararası fiyat düzeyleri vb.)

CİDDİ ZARAR TESPİTİ

- İlgili sanayi dalının durumuyla ilişkili ve objektif ve ölçülebilir nitelikteki tüm faktörler
- Anlaşma'da sayılan ancak sınırlayıcı olmayan faktörler:
  - İthalatta mutlak ve nispi artış oranı ve miktarı
  - Artan ithalatın yurtiçi piyasadan aldığı pay
  - Üretim
  - Kapasite ve kapasite kullanım oranı
  - Yurtiçi ve yurtdışı satışlar
  - İstihdam
  - Verimlilik
  - Karlılık

CİDDİ ZARAR TESPİTİ

İthalat artışının cari dönemde olmayıp gelecekte olacağı anlamına gelemez. İthalat artış göstermeli ve devamlılık içermelidir.

Ciddi Zarar Tehdidine İlişkin Faktörler:

- Türkiye'ye yönelik ihracatın artış oranı
- İhracatçı/menşe ülkedeki stoklar
- Mevcut ve yakın gelecekteki ihracat kapasitesi
- Bu kapasiteden doğan ihracatın Türkiye'ye yönelme olasılığı

NEDENSELLİK BAĞI

İthalat artışı ile ciddi zarar/ciddi zarar tehdidi arasındaki ilişki

- Dönemsel paralellik olmalı
- Göstergelerdeki bozulmada ithalat dışındaki diğer faktörlerin etkisi bulunmamalı
  - İhracat
  - Yurtiçi rekabet
  - Verimlilik problemleri vs.

ÖNLEM TÜRLERİ

- Gümrük vergisinde artış
- Ek mali mükellefiyet
- Miktar/değer kısıtlaması (Kota)
- Tarife kontenjanı

Belirli bir dönem ya da belirli ülkelere özgü olabileceği gibi hiçbir kısıtlama olmaksızın açılabilecek kota miktarıdır. Ancak, diğer kotalardan farklı olarak belirlenen kotayı aşan miktar ithalat, ticaret politikası önlemi ya da herhangi bir ithalat vergisi kapsamına girecektir.

- Bunların bileşimi

KORUNMA ÖNLEMİNİN UZATILMASI

- Uygulamanın devamının gerekmesi
- Yerli sanayinin yeni rekabet şartlarına uyum sağlamakta olduğuna dair kanıtlar
- Yeni bir soruşturma ile
- İlk dönemin sonundaki seviyeden daha kısıtlayıcı olamaz
- Toplam uygulama 8 yıl (GYÜ'ler için 10)

KORUNMA ÖNLEMİ

KORUNMA ÖNLEMİ

Uygulama süresi 1 yıldan uzun ise

- Yerli sanayinin uyumunu kolaylaştırmak üzere
- Düzenli aralıklarla liberalizasyon

KORUNMA ÖNLEMİ

KORUNMA ÖNLEMİ

Uygulama süresi 3 yıldan uzun ise

- Uygulama süresinin yarısında
- Ortadan kaldırmak veya liberalizasyonu artırmak üzere
- Gözden geçirme soruşturması

GEÇİCİ KORUNMA ÖNLEMİ

- Açık kanıtların varlığı
- Gecikmenin, telafisi güç zararlara yol açabileceği hallerde
- Soruşturma sonucu beklenmeden
- Uygulama:
  - Maksimum 200 gün
  - Tarife artışı şeklinde

ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ MEKANİZMASI (AHM)

- Konsültasyonlar sonucunda çözüme varılamaması durumunda başvurulur.
- Panel (taraflar tarafından onanan 3 üye ülke temsilcisi)
- Temyiz Organı (Dispute Settlement Body, DSB)
- Davacı-Davalı-3. taraf ülkeler
- Anlaşma'nın son maddesinde ihtilafların ve bunlara ilişkin istişarelerin, AHM Mutabakat Metninde belirtildiği ve uygulandığı şekliyle, GATT 1994'ün XXII. ve XXIII. Maddeleri çerçevesinde çözüleceği belirtilmiştir.
- 1995 yılından beri 606 dava, 350 üzerinde karar verilmiştir.
- Genelde 1-2 yılda sonuçlanmaktadır.
- Kararları tüm DTÖ üyelerini bağlayıcı niteliktedir.

ULUSAL MEVZUATTA SÜREÇ

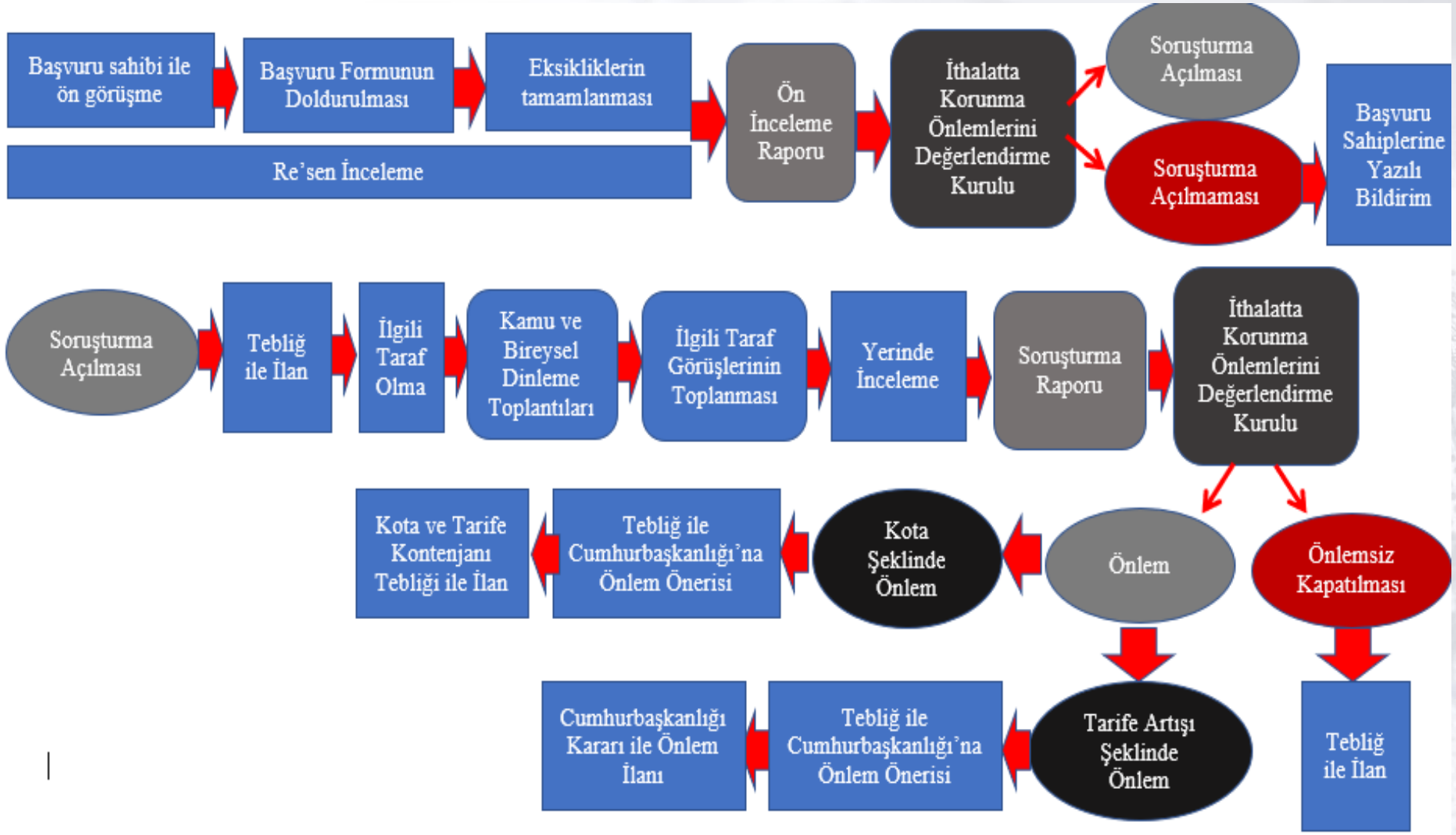

BÖLÜM 3:

ÜLKEMİZİN KORUNMA ÖNLEMİ UYGULAMALARI

YÜRÜRLÜKTEKİ KORUNMA ÖNLEMLERİ

Toplam 8 ürün grubunun ithalatında korunma önlemi uygulanmaktadır.

- **Tüm ülkelere** yönelik önlem uygulanan **5 ürün grubu**:
  - Polietilen Tereftalat Cips (PET Cips)
  - Duvar Kağıdı ve Benzeri Duvar Kaplamaları
  - Diş Fırçaları
  - Naylon İplik
  - Polyester Elyaf

- DTÖ üyesi olmayan **İran'a** yönelik önlem uygulanan **3 ürün grubu:**
  - Düz Cam
  - Ambalaj Filmi (BOPP)
  - Polyester Elyaf

YÜRÜTÜLEN SORUŞTURMALAR

- Tüm ülkelere yönelik
  - Öğütücü Bilyalar
  - Naylon İplik (Uzatma)

BÖLÜM 4:

İKİLİ KORUNMA ÖNLEMLERİ

İKİLİ KORUNMA ÖNLEMLERİ

- Korunma önlemleri esas itibariyle menşeine bakılmaksızın tüm ülkelerden ithalata uygulanmaktadır.

Ancak,

- Bölgesel Ticaret Anlaşmaları (STA ve TTA gibi) çerçevesinde taraflar arası korunma önlemi düzenlemeleri olmaktadır.
- İkili korunma önlemlerinin amacı bahse konu anlaşmalar kapsamında karşılıklı verilen tavizler sonucu öngörülmeyen ithalat artışlarına karşı ciddi zarar ya da ciddi zarar tehdidi görmesi muhtemel yerli üreticilerin korunmasıdır.
- Sadece anlaşmaya taraf ülkeler ithalatını hedef alır.
- Uluslararası Korunma Önlemi Mevzuatı ile sınırlı olmak şartıyla farklı prosedürler içerebilmektedir. (uygulama süresi, uygulama düzeyi, uygulanamama süresi v.b.)
- Ülkemiz DTÖ (+) hükümlerden kaçınmakta ve anlaşma taraflarına muafiyet vermemektedir.

BÖLÜM 5:

KORUNMA ÖNLEMİ İSTATİSTİKLERİ

DTÖ SIRALAMASINDA ÜLKEMİZ

YÜRÜRLÜKTEKİ KORUNMA ÖNLEMİ SAYISI

ÜLKE	SIRALAMA	ÖNLEM SAYISI
ENDONEZYA	1	4
FAS	2	4
TÜRKİYE	**3**	**5**
VİETNAM	4	4
BAHREYN	5	2
KUVEYT	6	2
MADAGASKAR	7	2
MALEZYA	8	2
FİLİPİNLER	9	2
KATAR	10	2
DİĞER ÜLKELER		21

ALINAN TOPLAM KORUNMA ÖNLEMİ SAYISI (1995-2020)

ÜLKE	SIRALAMA	ÖNLEM SAYISI
HİNDİSTAN	1	24
ENDONEZYA	2	22
TÜRKİYE	**3**	**18**
ŞİLİ	4	9
FİLİPİNLER	5	9
UKRAYNA	6	9
ÜRDÜN	7	8
MISIR	8	8
ABD	9	7
FAS	10	7
DİĞER ÜLKELER		75

Toplam Korunma Önlemi Sayısı (İlk 10 Sektör)

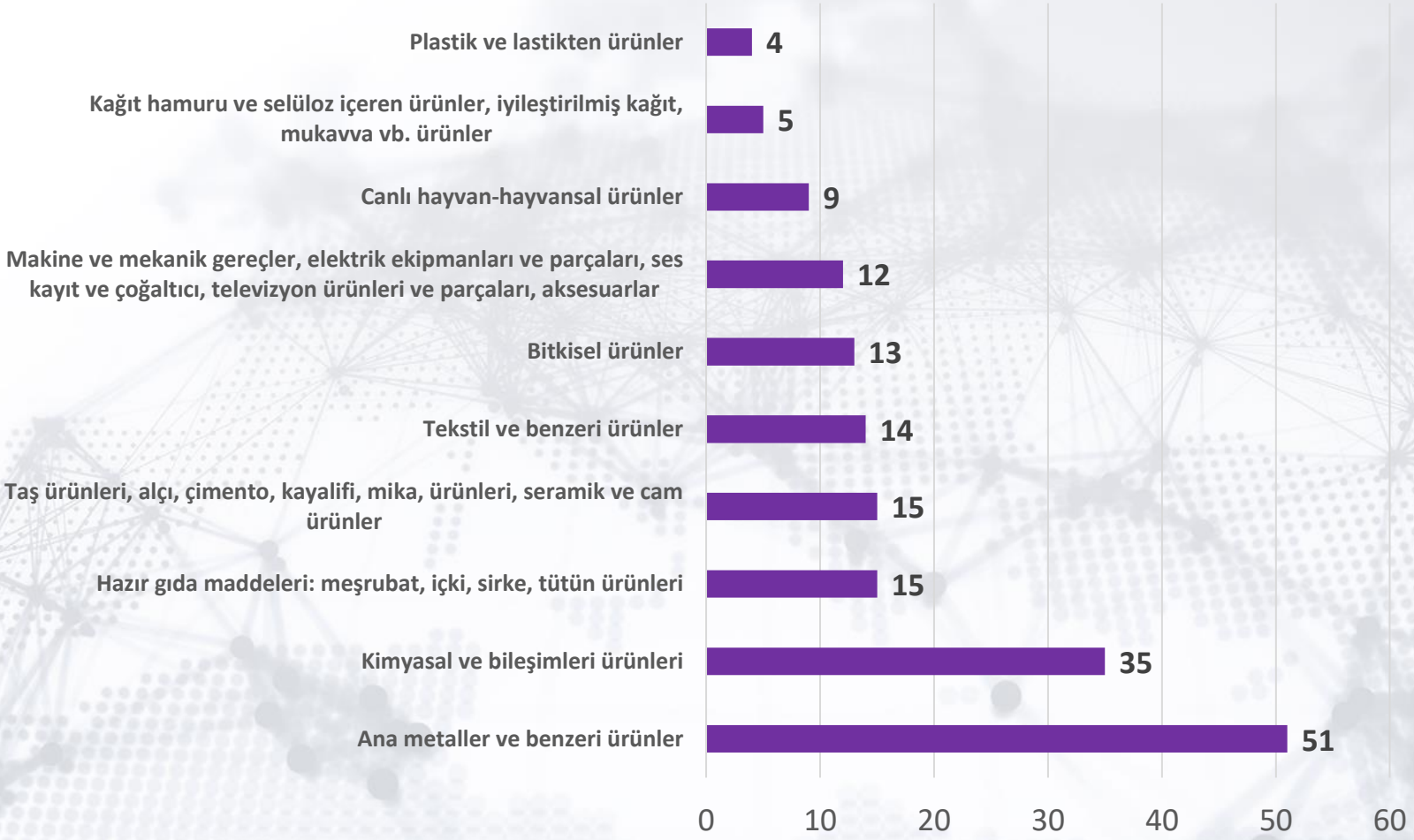

BÖLÜM 6:

YARARLI LİNKLER

DTÖ WEB SAYFASI-Korunma Önlemleri

https://www.wto.org/english/tratop_e/safeg_e/safeg_e.htm

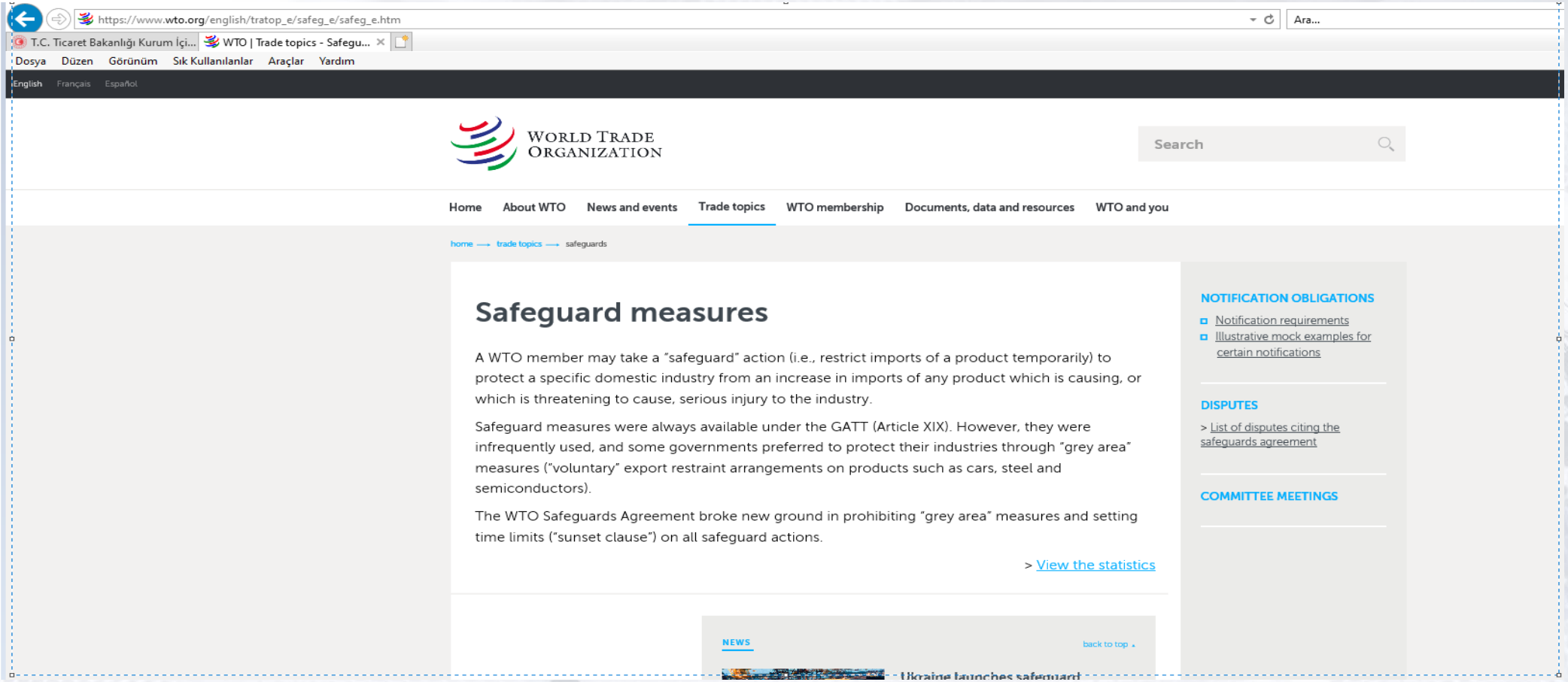

BAKANLIĞIMIZ WEB SAYFASI-Korunma Önlemleri

https://ticaret.gov.tr/ithalat/ticaret-politikasi-savunma-araclari/korunma-onlemleri

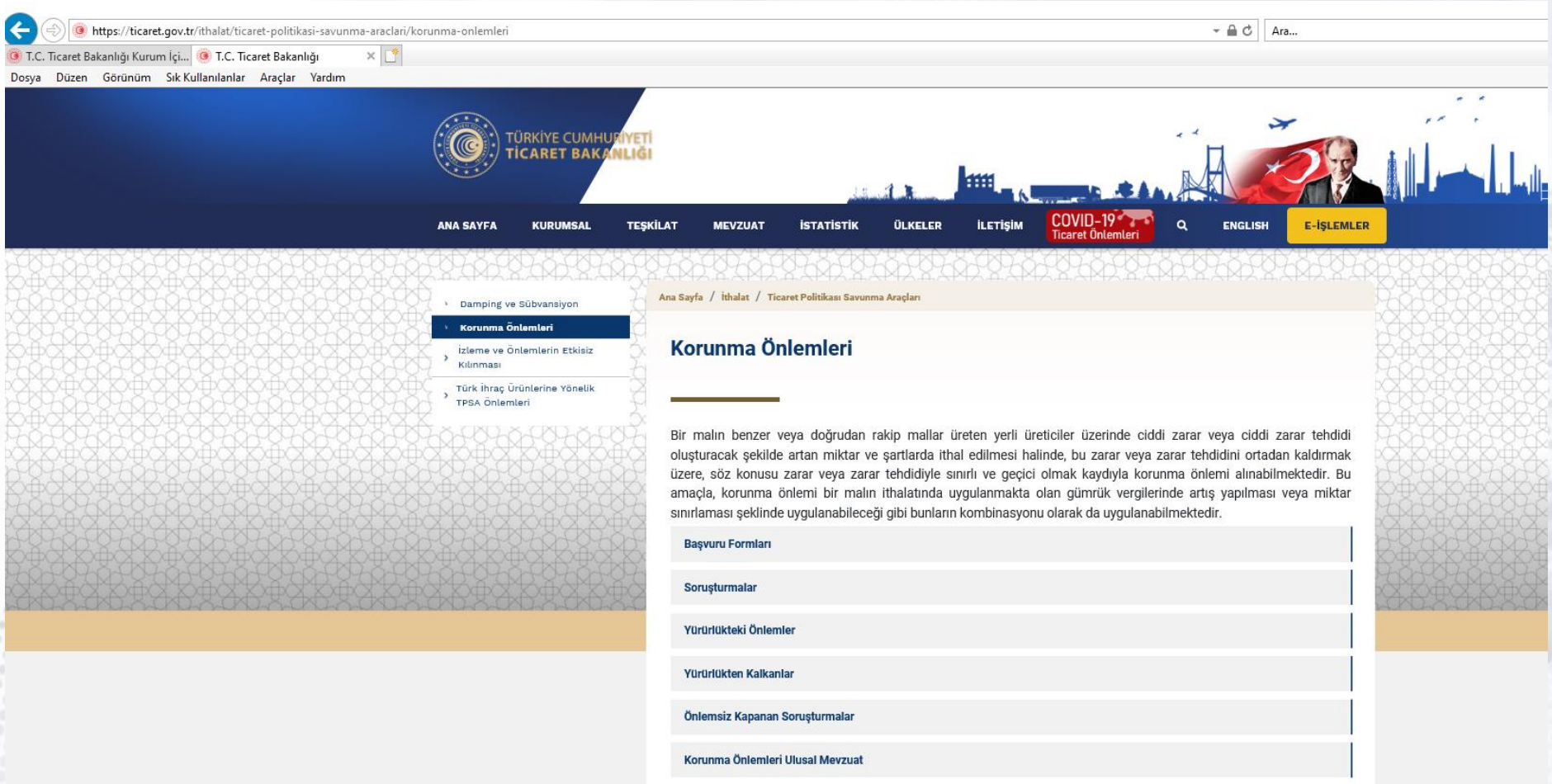

TEŞEKKÜRLER

İletişim Bilgileri:

İthalat Genel Müdürlüğü - Korunma Önlemleri ve Gözetim Dairesi
Tel: 0312 204 92 93
E-posta: korunma@ticaret.gov.tr
mbayata@ticaret.gov.tr